

**ДЕРЖАВНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ ПТАХІВНИЦТВА
ІНСТИТУТУ ТВАРИННИЦТВА НААН (С. БІРКИ)**

**ІННОВАЦІЇ
У ПТАХІВНИЦТВІ**

*Матеріали
IV науково-практичної
он-лайн конференції*

**11 жовтня 2024 року,
с. Бірки**

УДК: 636.5(06)

Редакційна колегія:

Катеринич О.О., д.с.-г.н., с.н.с.; Ісіченко Н.В., к.с.-г. н., с.н.с.;
Панькова С.М., к.с.-г.н., с.н.с., Гавілей О.В., к.с.-г.н.; Рябініна О.В.,
к.с.-г.н., с.н.с.; Наливайко Л.І., д.в.н., професор

*Рекомендовано до оприлюднення Вченою радою
Державної дослідної станції птахівництва НААН
Протокол № 10 від 4 жовтня 2024 року*

Інновації у птахівництві: матеріали IV наук.-практ. он-лайн конф.
11 жовтня 2024 р., Бірки. 106 с.

Збірник містить наукові доповіді IV науково-практичної он-лайн конференції «Інновації у птахівництві», присвяченої Всесвітньому Дню яйця (11 жовтня 2024 року), з актуальних питань розведення та генетики, годівлі, технологій вирощування та утримання сільськогосподарської птиці, репродукції, лікування та профілактики хвороб, економіки та менеджменту у птахівництві. Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників, студентів ЗВО.

Усенко Світлана,
д.с.-г.н., с.н.с., професор кафедри біології продуктивності тварин імені
академіка О.В. Квасницького,
sveta_usenko@ukr.net

Шостя Анатолій,
д.с.-г.н., с.н.с., професор кафедри виробництва продукції тваринництва,
Брик Руслан,
аспірант
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛТАВСЬКОЇ ГЛИНЯСТОЇ ПОРОДИ КУРЕЙ

Сьогодні ринок України пропонує фермерам велику кількість високопродуктивних яєчних кросів курей. Господарства, які працюють з цими кросами, реалізують населенню гібридних курочок, які дають за рік по 290–305 яєць, проте, ці кроси створювались в ідеальних умовах годівлі й утримання, які значно відрізняються від умов утримання птиці в приватному секторі [1], що не гарантує відповідного рівня їх продуктивності.

Продуктивність сільськогосподарської птиці є одним з головних показників ефективності: із її зростом зменшуються витрати кормів, затрати праці, собівартість отриманої продукції, а із зниженням – ці показники збільшуються. Продуктивність однієї курки-несучки в свою чергу залежить від породного складу, стану здоров'я птиці, строків використання курей-несучок, вікової структури стада, якості кормів, годівлі та поїння, умов утримання [1]. Саме тому найбільшого розповсюдження у фермерських і присадибних господарствах набувають яєчно-м'ясні породи і кроси курей, які є невибагливими до умов утримання і мають достатньо високі показники продуктивності.

В Україні виведена полтавська глиняста порода курей яєчно-м'ясного напрямку продуктивності, яка користується попитом у присадибному

господарстві, за швидку адаптацію до кліматичних змін, невибагливість у догляді, високу резистентність і достатній рівень продуктивності.

Полтавська глиняста порода курей є однією з найвідоміших порід українських курей, яка затверджена наказом Міністерства аграрної політики України як нове селекційне досягнення у 2007 році [2]. Вона створена на базі місцевих курей, які були найбільше поширені у лісостеповій зоні України, тобто у Полтавській та Харківській областях з залученням імпортованих порід, таких як половий орпінгтон, нью-гемпшир, віандот, яких завозили в Україну наприкінці ХІХ та на початку ХХ століть.

Вперше цілеспрямована племінна робота щодо поліпшення продуктивних якостей полтавських курей була розпочата у 1912 році на Полтавській сільськогосподарській дослідній станції. Початкові показники їх продуктивності були на такому рівні: несучість – 70 яєць у рік, середня маса яєць – 50 г, жива маса курей – від 2,1 до 4,0 кг [3].

Планомірне вивчення місцевих полтавських курей співробітниками Української дослідної станції птахівництва (нині Державної дослідної станції птахівництва Інституту тваринництва НААН) розпочалось у 1948-1949 роках. Було обстежено птахогосподарства і власні господарства населення Полтавської області з метою виявлення генетичних ресурсів місцевої птиці і відібрано кращих типових представників, що стало вихідним матеріалом для створення справжнього племінного стада полтавських курей. На той час вони були представлені трьома типами: глинясті, зозулясті, чорні.

Нині в Україні поширені тільки кури з глинястим кольором оперення. Також зустрічаються особини зі світло-глинястим і темно-глинястим оперенням. У курей кінчики пір'їн на шиї і хвості забарвлені у чорний колір. Голова невелика, з коротким міцним дзьобом; гребінь в основному трояндоподібний, але згідно зі стандартом породи є і листоподібна форма (зустрічається у 10% поголів'я); вушні мочки червоні; сережки середньої довжини; шия порівняно коротка, товста; спина широка і довга; груди

округлі, виступають вперед; ноги міцні, широко поставлені; ноги і дзьоб жовтого й світло жовтого кольору. Півні відрізняються від курей темнішим забарвленням пір'я з яскраво-жовтою блискучою гривною і косицями, чорним пір'ям на хвості і крилах [4].

На даний час порода полтавських глинястих курей представлена однією лінією, до складу якої входить 6 генеалогічних мікроліній. При вирощуванні ремонтного молодняку за 19 тижнів життя падіж становить 4-6%; жива маса курочок у 17 тижнів – 1,34-1,39 кг, півників – 1,69-1,79 кг. Віку знесення першого яйця кури досягають у 160-164 доби, 50% інтенсивності несучості – у 166-172 доби. Несучість на середню несучку становить 235-240 яєць; маса яйця у 30 тижнів – 51,5-53 г, у 52 тижні – 59,5-60,5 г. Шкаралупа яєць має привабливий коричневий колір різної інтенсивності забарвлення. Жива маса курей у 52 тижні – 2,2-2,3 кг, півнів – 3,2-3,4 кг. Збереженість – 93-95%; вивід курчат – 80-82%. Добові курчата мають жовто-коричневе забарвлення пуху [4].

Однією із найцінніших ознак полтавських глинястих курей є підвищена життєздатність, стійкість до стресів, а також до неопластичних захворювань, зокрема хвороби Марека. Полтавські глинясті кури мають спокійний темперамент, добре пристосовані до утримання як на підлозі, так і у кліткових батареях різного типу, у тому числі при використанні штучного осіменіння.

Схрещування полтавських глинястих курей з півнями породи білий леггорн дає змогу отримати високопродуктивних гібридних курей з несучістю 260-265 яєць і високою життєздатністю.

Література

1. Любенко О.І., Савко В.Ю. Резерви збільшення виробництва продукції птахівництва в умовах фермерських господарств. Таврійський науковий вісник, 2021. № 121. С. 158–163.

2. Про затвердження полтавської глинястої породи яєчно-м'ясних курей в складі 6 генеалогічних ліній : Наказ М-ва аграр. політики України і Укр. акад. аграр. наук від 06.11.2007 р. № 781/111. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v781_555-07#Text.

3. Господарсько корисні ознаки курей вітчизняного генофонду / В. Хвостик та ін. *Птахівництво: Міжвідомчий тематичний науковий збірник*. 2013. № 70. С. 30–34.

4. Базиволяк С.М. Полтавські глинясті – порода курей вітчизняної селекції. *Сучасне птахівництво*, 2014. № 10. С. 18 – 20.

ЗМІСТ/CONTENTS

Секція 1.

Розведення та генетика

Section 1.

Breeding and genetics

Панькова С. ДИНАМІКА ВАРІАБЕЛЬНОСТІ МАСИ ЯЄЦЬ ЗАВОДСЬКОЇ ЛІНІЇ КУРЕЙ ПОРОДИ ПЛІМУТРОК БІЛИЙ..... 8

Усенко С., Шостя А., Брик Р. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛТАВСЬКОЇ ГЛИНЯСТОЇ ПОРОДИ КУРЕЙ..... 12

Секція 2.

Годівля птиці, якість та
безпе́чність кормів

Section 2.

Poultry feeding, quality and
safety of feed

Гавілей О. ХІМІЧНИЙ СКЛАД СИРОВИНИ З ЛИСТЯ ГОРІХА ВОЛОСЬКОГО 16

Гунчак А., Стефанишин О., Сірко Я. МІКРОБІОЦЕНОЗ СЛІПОЇ КИШКИ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ ЗА ДІЇ ФІТОПРЕПАРАТУ 20

Іщенко Ю., Циновий О., Рябініна О. ПОШУК ОПТИМАЛЬНОГО АЛГОРИТМУ РОЗРАХУНКУ РАЦІОНУ КОРМУ ДЛЯ ПТИЦІ..... 23

Килимнюк О. ВИКОРИСТАННЯ ДОБАВКИ МАТЕРИНКИ ЗВИЧАЙНОЇ (ORIGANUM), КОРИЧНИКА ЦЕЙЛОНСЬКОГО, ПЕРЦЮ ЧІЛІ ТА РОЗМАРИНУ У СКЛАДІ КОМБІКОРМІВ ДЛЯ МОЛОДНЯКА ГУСЕЙ І ЦЕСАРОК 28

Кирилів Б., Гунчак А. ДИНАМІКА ЛІПОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ЕНЗИМІВ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ КУРЕЙ У ЗВ'ЯЗКУ З ВІКОМ 32

Котик А. СТАН АНТИОКСИДАНТНОЇ СИСТЕМИ ТА ФІЗІОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ПТИЦІ ЗА РІЗНИХ РІВНІВ АНТИОКСИДАНТНОЇ АКТИВНОСТІ КОРМУ 36

Котик А., Катеринич О., Ісіченко Н. ВПЛИВ РІЗНИХ РІВНІВ АНТИОКСИДАНТНОЇ ТА АНТИМІКРОБНОЇ АКТИВНОСТІ КОРМУ НА ПОКАЗНИКИ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ТА ІМУННОГО СТАНУ КУРЕЙ 39

Пацера Н., Вербицький С., Охріменко Ю. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ РЕЖИМІВ ГОДІВЛІ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ НА ЯКІСТЬ М'ЯСНОЇ СИРОВИНИ 44

Петрів М., Ференц Л., Федак Н. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОБІОТИЧНОЇ КОРМОВОЇ ДОБАВКИ У ГОДІВЛІ ОБРОШИНСЬКИХ БІЛИХ ГУСЕЙ..... 48